El pont real i veritable del paisatge de la Mona Lisa

Autor: Albert Fortuny
Data de publicació: 09-05-2023

S'ha trobat el pont definitiu del paisatge pintat per En Lleonard a la Mona Lisa?
L'investigador italià Silvano Vinceti ha assegurat fa poc que la localització exacta és a Arezzo, sobre el riu Arno. L'Albert Fortuny ho desmenteix i continua vindicant que la seva vera ubicació és el castell de Castellbell, a Castellbell i el Vilar, prop de Montserrat.

Últimament han aparegut diversos articles a la premsa explicant que l'investigador Italià Silvano Vinceti, «per fi» ha descobert la localització exacta del paisatge representat al quadre de la Mona Lisa.

Se'n poden trobar múltiples referències a la premsa, com, per exemple, aquesta del diari digital El Español, del passat dia 4 de maig:

https://www.elespanol.com/el-cultural/historia/20230504/resuelto-misterios-mona-lisa-identifican-paisaje-apareix/761173993_0.html

És de sentit comú que el paisatge representat al fons d'un retrat ha d'estar relacionat o amb el personatge del quadre o amb l'autor. I especialment si aquest autor és Leonardo da Vinci, artista, les pintures del qual, són sempre realistes i no surrealistes-imaginatives, com són, per exemple, les pintures d'En Bosch.

Per això, molts estudiosos s'han esforçat de fa anys a trobar quin és el paisatge representat en aquest quadre.

En primer lloc, cal remarcar que, quan es tracta de la pintura d'un paisatge amb muntanyes i valls, es poden trobar moltes analogies amb paisatges reals ubicats a diversos punts de la geografia.

Però, si en aquest paisatge apareix una construcció d'un edifici, o en el cas del paisatge de la Mona Llisa, un pont, la referència ja és molt més exacta i és l'element que pot determinar amb exactitud la localització geogràfica del paisatge.

Ja l'any 2011 la investigadora italiana Carla Glori va publicar un estudi en què identificava el pont del quadre d'En Lleonard amb el pont de Bobbio, situat a la població d'aquest nom.

El pont de Bobbio, representat al quadre de la Mona Lisa, segons Carla Glori.

Tot i això, el pont de Bobbio, amb els seus 10 arcs, no s'assembla gens al pont de la Mona Lisa, que tan sols en té 4.

Tampoc no s'assembla gens el paisatge, que, al seu estudi, Carla Glori deforma en 3d per disposar d'unes muntanyes semblants a les del quadre.

I tampoc coincideix el punt de realització del retrat. Al quadre d'En Lleonard, es pot observar que la dona retratada es troba dins d'una estança, amb unes columnes a costat i costat i el paisatge al fons. Però, contràriament, des del castell de Malaspina dal Verme, que és l'indret on, segons Carla Glori, es va executar el retrat, és impossible veure el pont de Bobbio amb la perspectiva del quadre de Leonardo.

Així, doncs, no és estrany que l'esmentat investigador Silvano Vinceti s'hagi esforçat fins al 2023 a localitzar un lloc més versemblant on ubicar el paisatge de la Mona Lisa, el qual, segons aquest autor, es localitzaria a Arezzo, una localitat situada a la Toscana.

És aquí on trobem el pont etrusco-romà anomenat Romito di Laterina, situat sobre el riu Arno, que, en aquest cas, segons els estudis realitzats, sí que disposava de 4 arcs encara que actualment està gairebé completament derruït.

El pont Romito di Laterina, representat al quadre de la Mona Lisa, segons Silvano Vinceti.

Tot i això, el paisatge amb muntanyes rocoses que apareix al quadre de la Mona Lisa, En Vinceti l'identifica amb un grup de formacions penyals formats per l'erosió del terreny, i situats a la zona alta de la vall del riu Arno, a 15 km del pont de Laterina. Impossibles de visualitzar des del mateix pont.

Tampoc no s'hi localitza cap indret des del qual es pugui observar el paisatge rocós i el pont tal com s'observa al quadre de Leonardo.

Sembla sorprenent que investigadors de renom puguin identificar el paisatge del quadre de la Mona Lisa amb ubicacions que tenen tan poc semblant amb la pintura.

La meva explicació és clara. Això és així perquè busquen el paisatge a Itàlia i no poden concebre que aquest paisatge es trobi en un altre lloc fora d'aquest país.

Si els investigadors de la vida de Leonardo no es plantegen la possibilitat que la seva biografia estigui adulterada i accepten sense dubtes raonables que Leonardo es va criar al camp i tots els seus coneixements els va adquirir sense estudiar i només inspirant-se en la natura, és difícil imaginar que es puguin plantejar altres alternatives a la biografia oficial de Leonardo.

En canvi, pels estudis d'En Joridi Bilbeny ara ja podem identificar Leonardo Da Vinci amb Leonardo della Rovere, de la poderosa família Della Rovere. Aquí en teniu la conferència on els identifica, per si us interessava resseguir-ne la informació:

https://www.youtube.com/watch?v=jw3RdtrSJ_g

Si això és així, Leonardo Della Rovere era germà de Julià della Rovere, abat de Montserrat i posteriorment el papa Juli II.

No és estrany, doncs, que sent el seu germà abat de Montserrat, Leonardo es desplacés en algun moment a aquest monestir i pogués contemplar els paisatges de la muntanya i els que l'envolten.

José Luis Espejo, al seu llibre Lleonard, els anys perduts localitza l'estada de Leonardo a Montserrat entre els anys 1481 i 1483:

http://www.cch.cat/pdf/espejo01.pdf

Així, doncs, ja al meu article de l'any 2012 sobre el paisatge real del quadre de la Gioconda (https://www.inh.cat/articles/El-paisatge-de-la-Gioconda), i a la conferència de l'any 2017, on hi insistia novament (https://www.inh.cat/arxiu/vid/4a-Universitat-Nova-Historia-2017-/Albert-Fortuny-El-paisatge-del-quadre-de-la-Mona-Lisa), ja hi exposava que el paisatge del quadre es correspon amb el pont vell de Castellbell vist des de l'interior del castell de Castellbell i amb les muntanyes de Montserrat al fons, a banda d'altres detalls que es corresponen amb els meandres del riu Llobregat davant la muntanya de Montserrat.

Quadre de la Mona Lisa amb el Pont de Castellbell, vist des de l'interior del Castell de Castellbell, amb el riu Llobregat i les muntanyes de Montserrat al fons.

Coincideixen absolutament les muntanyes, el riu, el pont i l'indret on s'estaria la Mona Lisa, amb la base de les columnes a la finestra des de la qual es veu tota la perspectiva.

A més de la relació que ja hem vist del pintor amb Montserrat, està generalment acceptat, i així ho afirma la investigadora Maike Vogt-Lüerssen, que la figura de la Mona Lisa es correspon amb Isabel d'Aragó i Sforza, i per ser una Sforza (o Sfortia), família provinent dels Fortià, té una relació d'avantpassats amb el Castell de Castellbell. https://www.youtube.com/watch?v=eOmNMkqy3JU

Així, doncs, tenim relacionats amb el pintor, Montserrat, el riu Llobregat, el pont i la protagonista Isabel d'Aragó i Sforza.

No pot ser casualitat tanta coincidència.

Però, a més, hi ha un altre quadre d'En Lleonard en què la figura representada també és Isabel d'Aragó i Sforza: es tracta de «La Mare de Dèu del fus». En aquest quadre també es pot observar el paisatge de Montserrat, amb el riu Llobregat i un pont: l'antic pont romà de Martorell, avui substituït pel denominat Pont del Diable, però que els seus fonaments recolzen sobre els de l'antic pont romà.

Quadre de «La Mare de Déu del Fus», amb Montserrat, el Llobregat i l'antic pont Romà, situat a l'actual localització del Pont del Diable.

En aquest cas de «La Mare de Déu del Fus», la vista de Montserrat és de Sud a Nord, i el de la Mona Llisa és de Nord a Sud: https://www.youtube.com/watch?v=EU3xVk4f3po

No podem acceptar que tot plegat ?el mateix pintor, la mateixa persona del retrat, la mateixa muntanya de Montserrat, el mateix riu i dos ponts que inequívocament ens determinen el lloc del paisatge? sigui fruit de la casualitat, quan sabem, com ja hem comentat, que Leonardo era un pintor realista que no dibuixava paisatges de fantasia.

Segurament, apareixeran en el futur més investigadors que afirmin haver localitzat el paisatge del quadre de la Mona Lisa, però mentre no obrin la ment, es limitin a llegir els textos històrics al peu de la lletra, sense un esperit crític, i segueixin buscant amb els ulls tapats, mai no arribaran a trobar el secret mostrat al «mapa del tresor» que és el quadre de la Mona Lisa.

Albert Fortuny

Enginyer Industrial

8 de maig del 2023